

Danske Universiteter
Danske Professionshøjskoler
Danske Erhvervsakademier
Maritime Uddannelser
Rektorkollegiet for de Kunstneriske og Kulturelle Uddannelser

Kære videregående uddannelsesinstitutioner

Til orientering og inspiration sender Uddannelses- og Forskningsstyrelsen hermed en opdateret udgave af "Råd og vink om elitesportsudøvere på de videregående uddannelsesinstitutioner". Råd og vink er udarbejdet af Team Danmark og 4player (ved spillerforeningerne) og blev sidst udsendt i 2013. "Råd og Vink" indeholder inspiration til, hvordan man som institution kan håndtere de problemstillinger, der ofte kan knytte sig til elitesportsudøveres uddannelsesforløb.

Elitesportsudøvere er en blandt flere grupper af studerende, der ofte har specielle behov, og de er nævnt i forbindelse med de videregående uddannelsers regler om tilmelding til fag og maksimal studietid. Som institutioner har I derudover mulighed for at udvise fleksibilitet i tilrettelæggelsen af uddannelsesforløbene inden for de gældende regler på området.

Vi håber, at det opdaterede Råd og vink vil være jer en hjælp i arbejdet med at sikre fagligt succesfulde uddannelsesforløb for elitesportsudøvere.

Med venlig hilsen

Pernille Ulrich
Kontorchef

1. december 2023

**Uddannelses- og
Forskningsstyrelsen**
Universiteter og Kunstneriske
Institutioner

Haraldsgade 53
2100 København Ø
Tel. 7231 7800

www.ufm.dk

CVR-nr. 3404 2012

Råd og vink - Gode rammer for idrætstalenter og eliteidrætsudøvere på de videregående uddannelser

Indledning

Fokus på både sport, uddannelse og erhvervskarriere er fundamentet i den 'danske model' for eliteidræt. Team Danmark skal med udgangspunkt i 'Lov om eliteidræt' sikre en social og samfundsforvarlig udvikling af dansk eliteidræt. Herunder i tæt samarbejde med de videregående uddannelsesinstitutioner i Danmark og i dialog med relevante ministerier sikre fleksible uddannelses tilbud til eliteidrætsudøvere og idrætstalenter på de videregående uddannelser. EU-kommissionen har i en årrække haft særligt fokus på at skabe bedre rammer og vilkår for studerende eliteidrætsudøvere på de videregående uddannelser. Herunder at eliteidrætsudøvere anerkendes som en målgruppe med behov for særlig støtte og fleksibilitet. I den forbindelse har EU udarbejdet en række anbefalinger, som de nationale sportsmiljøer, uddannelsesministerier og uddannelsesinstitutioner opfordres til at implementere lokalt. Dette 'råd og vink' tager bl.a. udgangspunkt i disse europæiske anbefalinger.¹

Mange eliteidrætsudøvere og idrætstalenter på højt internationalt og nationalt niveau samt i professionelle ligaer (fremover benævnt som eliteidrætsudøvere) læser eller ønsker at læse en videregående uddannelse sideløbende med deres målrettede sportslige satsning. Flexibilitet fra uddannelsesinstitutionerne er afgørende for at muliggøre et fokus på både sport og uddannelse, samt for at tilstræbe at få denne gruppe fuldt inkluderet i en videregående uddannelse. Når studerende eliteidrætsudøvere får særlig vejledning og mødes med fleksibilitet, viser data, at deres akademiske præstationer i forhold til bl.a. studiefremdrift, fastholdelse og karakterer er højere end den gennemsnitlige studerende. Tilsvarende oplever de en højere grad af mental sundhed.

Inden for de eksisterende rammer er der gode muligheder for, at også eliteidrætsudøvere med behov for fleksibilitet kan gennemføre en videregående uddannelse.

De følgende muligheder og anbefalinger tager udgangspunkt i en række af de mange gode praksiserfaringer, der er fra de videregående uddannelsesinstitutioner, som har særligt fokus på at tilbyde fleksible uddannelses tilbud til eliteidrætsudøvere.

Vi henstiller til, at de gode råd inddrages og implementeres i forbindelse med tilrettelæggelsen af de studerende eliteidrætsudøvers uddannelsesforløb. Det vil være til gavn for både det danske samfund, eliteidrætten, de enkelte eliteidrætsudøvere og uddannelsesinstitutionerne.

¹ European Commission, EU Guidelines on Dual Careers of Athletes, 2013 ([EU guidelines on dual careers of athletes – Publications Office of the EU \(europa.eu\)](https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/00000000-0000-0000-0000-000000000000))

Før optagelse

Eliteidrætsudøvere har gennem sporten tilegnet sig kompetencer, som kan være værdifulde også i uddannelses- og erhvervsammenhæng. I forbindelse med ansøgning om optagelse via kvote 2, bør det derfor vurderes, som de særlige kompetencer eliteidrætsudøveren har opnået via eliteidrætten, kan krediteres som relevant erhvervs erfaring eller på anden måde tillægges positiv vægt i vurderingen af ansøgningen.

Etablering af særlige vejledningsordninger

Uddannelsesinstitutionerne opfordres til at etablere særlige vejledningsordninger for eliteidrætsudøvere og udarbejde lokale politikker, som sikrer, at hele uddannelsesinstitutionen har en ensartet praksis i forhold til, at eliteidrætsudøvere opnår den nødvendige fleksibilitet, så de kan gennemføre deres uddannelsesforløb.

Tilsvarende er det særligt i forhold til synlighed, viden og forankring en styrke, hvis uddannelsesinstitutionerne som minimum udpeger en central studievejleder som fast kontaktperson til eliteidrætsudøvere både før og efter optagelse.

Data fra uddannelsesinstitutioner med særlige vejledningsordninger viser, at de studerende eliteidrætsudøvere præsterer bedre end den gennemsnitlige studerende på parametre som studie-fremdrift, fastholdelse, karakterer og trivsel.

Fleksibilitet under uddannelse

Mange eliteidrætsudøvere har brug for en stor grad af fleksibilitet, når de er blevet optaget på en videregående uddannelse, da de oftest har et omfattende tidsforbrug i relation til trænings- og konkurrenceaktiviteter. For at skabe den nødvendige sammenhæng mellem sport og uddannelse er det afgørende, at den enkelte uddannelsesinstitution udviser stor smidighed og samarbejdsvilje i bestræbelserne på at imødekomme eliteidrætsudøvernes særlige behov.

Studieplan

For at sikre den nødvendige balance mellem sport og uddannelse anbefales det, at der udarbejdes en særlig studieplan for eliteidrætsudøvere, og at planen løbende evalueres. En del eliteidrætsudøvere kan have brug for at forlænge studietiden, og det vil i mange sammenhænge betyde, at de har brug for dispensation fra evt. stopprøver, 1. årsprøver, maksimal studietid, SU-studieaktivitetskrav ('30 ects-reglen') og andre tidsmæssige barrierer for tilrettelæggelse af et individuelt forlænget studieforløb.

Undervisning

I forbindelse med sportsrelateret fravær kan det være afgørende, at der findes fleksible løsninger og hvis muligt gives dispensation i forbindelse med fremmødekrav til obligatorisk undervisning og dertil knyttede opgaver/rapporter. Det kræver, at den studerende eliteidrætsudøver i god tid inden går i dialog med den relevante kontaktperson på studiet omkring dispensationsmuligheder i det konkrete fag. Som mulige løsninger foreslås fleksible afleveringsfrister, deltagelse på

parallelhold, afløsningsopgaver (ved f.eks. fravær eller særligt fysisk krævende fag), online deltagelse samt erstatningsundervisning. Team Danmark har en pulje til betaling af erstatningsundervisning til de eliteidrætsudøvere, som er støttet af Team Danmark.

Nogle eliteidrætsudøvere har meget stor rejseaktivitet eller daglig træning i dagtimerne, og det vil i høj grad kunne understøtte deres uddannelsesforløb, hvis de kan følge uddannelsen fra udlandet eller hjemmefra om aftenen. Gode løsninger kan være brug af streaming eller optagelse af undervisningen, forelæsninger og spørgetimer på elektroniske medier (video, diktafon). En medstuderende kan f.eks. stå for det praktiske og tekniske vedr. optagelse og streaming af undervisningen. Team Danmark og 4player har en kontraktskabelon, som kan benyttes, når der evt. er behov for, at underviseren giver tilsagn til optagelse/streaming. Herudover anbefales det, at de enkelte undervisere, når det er muligt, gør undervisningsmaterialet tilgængeligt online.

Erstatningsundervisning

For nogle eliteidrætsudøvere kan det være hensigtsmæssigt eller nødvendigt at modtage erstatningsundervisning, hvis de grundet sportsrelateret fravær fra undervisningen har behov herfor. Særligt i forbindelse med obligatoriske elementer er det en løsning, som sikrer en høj grad af fleksibilitet samtidig med at fagligheden bibeholdes. Erstatningsundervisningen kan varetages af f.eks. medstuderende, studieassistenter eller undervisere.

Team Danmark vil i mange tilfælde kunne dække udgifterne for eliteidrætsudøvere støttet af Team Danmark.

Praktik

På uddannelser, hvor praktik er en del af uddannelsesforløbet, opfordres uddannelsesinstitutionerne til at finde og/eller godkende praktiksteder til eliteidrætsudøvere, som er hensigtsmæssigt geografisk placeret og indstillet på at udvise den nødvendige fleksibilitet. Herunder ugentlig mødetid, forlængelse af praktikperioden, alternative praktikperioder mv. I forbindelse med gruppepraktik vil det være hensigtsmæssigt, hvis den studerende eliteidrætsudøver ved behov, enten helt eller delvist, kan få lov til at tilrettelægge et individuelt praktikforløb.

Team Danmark, eliteidrætsudøveren selv, klubben eller specialforbundet kan i nogle tilfælde være behjælpelige med at dække eventuelle merudgifter i forbindelse med tilrettelæggelse af lønnet praktikforløb. Herunder honorering af praktikundervisere eller vikardækning, når den studerende er en del normeringen på praktikstedet.

Eksamen

For at sikre en optimal koordinering mellem sport og uddannelse – herunder undgå unødvendige studieforlængelser - er det en stor fordel, hvis uddannelsesinstitutionerne så tidligt som muligt, orienterer de studerende om eksamensdatoer, så eliteidrætsudøveren i forbindelse med et

sportsrelateret behov har mulighed for at gå i dialog med uddannelsen om alternativ tilrettelæggelse og dispensationsmuligheder.

Hvis en studerende eliteidrætsudøver f.eks. ved, at der ligger en international konkurrence, en træningslejr eller andre spidsbelastede perioder, som falder helt eller delvist oven i en eksamenstermin, kan uddannelsesinstitutionen f.eks. vælge at placere den enkelte eksamen, så den studerende eliteidrætsudøver kan deltage i den ordinære eksamen. Herunder kan eksamen med et parallelhold være en mulighed, eller hvis eksamen er fordelt over flere dage, kan eliteidrætsudøverens eksamen – om muligt - placeres på én dag, som harmonerer med de sportslige aktiviteter.

Ved nogle former for eksamen kan onlinedeltagelse være en god og fleksibel løsning, og ved skriftlig eksamen er det desuden en mulighed, at eksamen gennemføres på en dansk ambassade/konsulat, på en uddannelsesinstitution i udlandet eller på et hotelværelse med en egnet eksamensvagt, som er godkendt af uddannelsesinstitutionen.

Alternativt kan den studerende eliteidrætsudøver søge om dispensation til at komme til reeksamen uden at have deltaget i den ordinære eksamen – og dermed lade reeksamen tælle som første forsøg. Eliteidrætsudøveren kan indhente dokumentation for den sportslige begivenhed eller en bekræftelse på eliteidrætsudøverens status hos f.eks. Team Danmark, specialforbundet eller 4player.

I nogle tilfælde åbner studieordninger og praksis op for, at eliteidrætsudøvere kan få godkendt alternative eksamensformer eller tidspunkter. Herunder kan afløsningsopgaver være en mulighed på nogle uddannelser.

Overflytning

Eliteidrætsudøveres mobilitet kan ofte være begrænset af, at de kan være tilknyttet disciplinens nationale landsholdscenter eller klubber i professionelle ligaer, hvor de ofte – ikke kun frivilligt – skifter mellem klubber/centre beliggende i forskellige landsdele. Den studerende kan på den baggrund have behov for at søge om overflytning til en anden uddannelsesinstitution. Proceduren for overflytningen følger bestemmelserne herom i adgangsbekendtgørelserne. Indskrivning forudsætter, at den pågældende opfylder adgangskravene, og at der er en ledig studieplads.

Uddannelse online

Hvis uddannelsesinstitutionerne benytter sig af de teknologiske muligheder, der i dag er til rådighed til f.eks. at udvikle og udbyde flere uddannelser som e-learning eller blended learning, vil det kunne styrke mange eliteidrætsudøveres uddannelsesmuligheder.

Løbende interaktion med den studerende eliteidrætsudøver kan med fordel indtænkes i onlineundervisningen. F.eks. ved at tilbyde spørgetimer online, så de studerende

eliteidrætsudøvere har mulighed for at stille spørgsmål og kommentere på indholdet af undervisningen overfor en underviser.

SU

Eliteidrætsudøvere bruger i nogle tilfælde længere tid på at gennemføre deres studie end normeret. I tilfælde af at den enkeltes SU er opbrugt, kan eliteidrætsudøvere søge Team Danmark om "Team Danmark Uddannelsesstøtte". Nærmere retningslinjer og kriterier er beskrevet på Team Danmarks hjemmeside.

Eliteidrætsudøvere, som træner frem mod og/eller deltager i OL og er udpeget af Team Danmark som elite- eller verdensklasseatleter, opfylder kravet for at få udvidet '2-års-fristen' for tildeling af 12 måneders ekstra SU. Der kan læses mere om SU-reglerne på www.su.dk.

Vejledning til uddannelsesinstitutioner

Både Team Danmark og 4player stiller sig meget gerne til rådighed med sparring og vejledning til uddannelsesinstitutioner i forbindelse med etablering af særlige vejledningsordninger og den generelle tilrettelæggelse af eliteidrætsudøvernes uddannelsesforløb.

Bekendtgørelsesparagrafer, hvor eliteidrætsudøvere er nævnt

I nogle bestemmelser er det direkte nævnt, at institutionen kan dispensere fra reglen, hvis man er eliteidrætsudøver.

Universitetsområdet:

- Bek. nr. 2285 af 01/12/2021 § 11, stk. 3, og § 59, stk. 3, om hhv. tilmeldingskrav og studieaktivitetskrav
- Bek. nr. 2271 af 01/12/2021 § 5, stk. 5, om tilmelding til eksamener og prøver

Erhvervsrettede uddannelser:

- Bek. nr. 2672 af 28/12/2021 § 23, stk. 2, om studieaktivitetskravet.
- Bek. 863 af 14/06/2022 § 6, stk. 5, om tilmelding til eksamener og prøver.

Kunstneriske uddannelser:

- Bek. 27 af 13/01/2020 § 6, stk. 4, om tilmelding til uddannelseselementer.
- Bek. nr. 29 af 13/01/2020 § 9 a, stk. 2, om studieaktivitetskrav.

Maritime uddannelser

- Bek. nr. 1585 af 13/12/2016 § 5, stk. 5, om afmelding til prøver og § 9, stk. 2, om omfang bestået prøver.

Råd og vink – videregående uddannelser

'Råd og vink' er udarbejdet af Team Danmark og 4player, samt kvalificeret af Uddannelses- og Forskningsstyrelsen.

Magnus Wonsyld (mawo@teamdanmark.dk) og Christina Teller (chte@teamdanmark.dk), Team Danmark

Team Danmark er en offentlig selvejende institution under Kulturministeriet som har til opgave at sikre en social og samfundsforsvarlig udvikling af dansk eliteidræt.

Rasmus Haagensen (rasmushaagensen@spillerforeningen.dk), 4player

4player driver uddannelses-, job- og karriereprogrammer for danske elitesportsudøvere organiseret i spiller- og udøverforeningerne.